

GRÉGORY SAMAK
TAJNÁ KNIHA

Plus

TAJNÁ KNIHA

GRÉGORY SAMAK

TAJNÁ KNIHA

Přeložila Marie Dudilieux

Plus

Copyright © Grégory Samak, 2014
© Flammarion/Versilio, 2014
Translation © Marie Dudilieux, 2015
ISBN 978-80-259-0400-8

Věnováno Louis-Eiasovi, Raffaelovi a Stéphanii

„Jdu vpřed s jistotou náměsíčníka po cestě,
kterou mi vytyčila Prozřetelnost.“

21. prosince 1943

Chlapec posunul bílého jezdce na G3. V tu chvíli si uvědomil, že po dvou tazích dostane mat. Jenže to byl jediný možný pohyb. Neodvratný. Jiný na jeho místě, dokonce i někdo starší, by se rozvzlykal nebo dal najevo, co cítí, ale on zůstal netečný a svým pohledem hypnotizoval ledově modré záblesky v očích svého soupeře.

Podplukovník v hnědém kabátě se ušklíbl. Pak vyplivnul černou tabákovou břečku na zasněženou zem k nohám dozorců a vězňů.

Už před třemi tahy důstojník věděl, že sázku vyhrál...

Tahem čpícím po márnici posunul královnu o tři pole na H3.

Šach.

Chlapec cítil, jak se mu stahuje hrdlo. Pohledy diváků, ať už patřili k panské rase nebo mezi vězněné podlidi, zalila vlna hrůzy, když si uvědomili bezvýchodnost situace.

Přesto se chlapec ze všech sil snažil najít východisko. Ale žádné neexistovalo a jeho tvář zbledla.

„Hraj!“ zařval důstojník.

Chlapec sebou trhnul. V očích se mu objevily slzy.

„Hraj!“ vztekle opakoval muž.

Jako v horečce tedy chlapec posunul krále, byla to jediná, nevyhnutelná možnost.

Aby důstojník nepokazil závěrečný efekt, nedal znát své uspokojení. Narovnal se na židli a s předstíraným váháním postavil královnu na G5 před chlapcova bílého pěšce.

Šach mat.

Aniž by jim to přikázal, jeho muži se přiblížili k chlapci. Pevně jej chytili. Přinutili položit pravou ruku dlaní na stůl, jak bylo dohodnuto. Chlapec úpěnlivě prosil. Marně se snažil vzepřít se osudu, ale nikdo mu nepřišel na pomoc.

Větší z dozorců vytáhl nůž s perfektně nabroušenou čepelí. Jeho malá oběť řvala a vzpouzela se jako šílená. Mezitím si trýznitel vychutnával vítězství. Vytáhl nový žvanec tabáku a nacpal si ho k dásni, aniž by od výstupu odtrhnul oči.

Dozorce bez váhání opřel nůž o hranu stolu a odřízl dítěti dva články pravého ukazováčku.

Šachovnici ze světlého mramoru potřísnil mohutný proud karmínové krve.

Přihlízející pocítovali buď opovržení, nebo nevolnost, podle toho, na čí straně stáli. Zatímco napříč táborem číslo 1 se rozléhaly chlapcovy bolestné výkřiky.

Zdálky bylo slyšet dávky z kulometu x-té popravčí čety, která střílela do dalších rodin beztak zničených nekonečnou cestou.

A useknutý prst se skutálel na zem, kde se o něj uprostřed blátivého a smradlavého dvora hlavního tábora s děsivou žravostí porvali psi.

I

REX

*První polovina 21. století
Vídeň, Rakousko*

Elias žil sám. Měl jako většina lidí jeho věku své zvyky, drobné nesmyslné mánie a neurčitý pocit, že nežil dost naplno. Velmi pečlivě se staral o pořádek svých osobních věcí. V šatníku mu visely vzorně vyskládané a vyžehlené košile, boty seřadil podle barev a vyleštil je tak dokonale, až to hraničilo s posedlostí.

Starý muž měl ale i svá malá tajemství. V důležitých chvílích svého života nevědomky prováděl stejný rituál, kdy nechal mlčky poletovat prsty pravé ruky nad pomyslným pianem, které patřilo jen jemu. A ani víc než třicet let po smrti své ženy nepřestal prostírat pro dva.

Jmenoval se Elias Ein. Pocházel z velké a starobylé židovské rodiny z východní Evropy, ale jeho rodová linie již patřila minulosti, úplně všichni zmizeli ve válečném běsnění.

Elias a jeho sestra Jelena byli nyní poslední nositelé tohoto příjmení, oba bezdětní a již znavení stářím.

Na počátku 21. století už měli jen mlhavou vzpomínku na to, co jim kdysi vyprávěl otec a před ním otec jejich otce o dávných zlatých časech, dnes už tak vzdálených.

Ale Elias si z těchto dob uchoval i něco jiného: starou hrací skříňku, na které mu záleželo víc než na čemkoliv jiném. Dostal ji v dětství jako dárek od maminky.

Skříňka byla vyrobená z cedrového dřeva a vykládaná perletí. Strojek schovaný uvnitř dvojitého dna se natahoval pomocí nenápadné ocelové klíčky umístěné na boku. I po mnoha letech ještě dokonale hrála melodii Rachmaninovy Rapsodie na Paganiniho téma, opus 43. Byla to jeho nejoblíbenější.

Veškeré Eliasovo dědictví se vešlo právě do této skříňky. Pod víkem ozdobeným šachovnicovým vzorem se skrývalo dýnko vykládané omšelým purpurovým sametem, dost prostorné na to, aby se tam vešly starcovy poklady: tři osahané rodinné fotografie, zlatý snubní prsten, dopisy a nepoužívaná pistole značky Luger.

Zbraň zdědil Elias po otci a nechal si ji jako relikvii, jako upomínku strašlivých časů, kterými jeho blízcí museli projít.

Elias se o politiku nezajímal. Vlastně nebyl vůbec společenský. Definitivně se stal samotářem ve třiceti třech letech, když ztratil Annu, jedinou ženu svého života, se kterou neměli žádné děti. Snubní prsten, který již přes třicet pět let ležel v hrací skříňce, patřil jí.

Během dlouhých let strávených ve Vídni coby zaměstnanec velké pojišťovací firmy Meyer vykonával den za dnem svědomitě svou práci bez jakýchkoliv výhrad.

Zdalo se, že naplnil svůj osud nenápadného a nekomplikovaného Vídeňana. A nyní, když se viděl na prahu sedmdesáti let, jediné, po čem toužil, bylo opustit toto město, aby mohl v poklidu důchodu co nejdéle čekat na chvíli, kdy jej oslabené tělo zradí a on spočine v náruči smrti.

Odpověděl na inzerát na nemovitost. Vídeňský agent z ulice Rainergasse mu nabízel za dobrou cenu nákup prostého domu v Horním Rakousku, přesněji v Brunově na Innu, malém městečku poblíž rakousko-německé hranice.

Je pravda, že v létě se tam nedalo dýchat a zima byla krutá, ale kraj obklopovaly rozlehlé lesy, vhodné pro samotářské vycházky.

Navíc měl dům duši; jak mu bylo sděleno, tento bývalý celnický úřad s okrovou fasádou a čtnými okny s bílou obrubou byl více než dvě stě let starý. Stál na okraji města a zdálo se, že vzdoruje času. Paní na úklid trvalo nekonečné hodiny, než dům vypadal alespoň trochu k světu.

Ale s opotřebovaným lakem a obložením nic udělat nemohla. Aby se prodej nekomplikoval, zůstal v domě i původní nábytek.

V inzerátu se uvádělo, že je v něm celkem šest místností. V mezipatře se nacházela kuchyně vybavená stolem z masivního dřeva a starými kamny na uhlí. Vedle

byl předpokoj, do kterého si hned Elias nastěhoval hnědý sametový ušák a knihovnu, již si přivezl z Vídně. Větší měšťanský pokoj, jehož zdi zdobilo vyřezávané obložení, sloužil jako přijímací pokoj.

V patře byly dvě ložnice. Elias si vybral tu větší, druhá zůstala neobydlená. Obě místnosti byly propojeny koupelnou s omšelým majolikovým obložением a oprýskanými kohoutky. Chvílemi jako by se dala cítit přítomnost rodiny, která zde bydlela dříve a kterou si Elias představoval jako prostou, leč důstojnou...

Tento odlehlý a na první pohled obyčejný dům však skrýval svou výjimečnou a hlubokou povahu. Ve skutečnosti byl místem bohatým na vzpomínky a s nezapomenutelnou minulostí. Vyzařovalo z něj jakési skryté teplo, které však mohli odhalit jen ti, kteří se na něj dokázali skutečně zadívat.

To byl důvod, proč se Eliasovi dům líbil. Byl v podstatě stejný jako on...

Elias dokončil poslední formality spojené se stěhováním. Během krátké doby našel i paní na drobné práce v domě. Jmenovala se Renate Polsterová, vypadala jako typická Rakušanka a působila velmi přísně.

Hospodyni bylo hodně přes padesát, byla ošklivá a chladná, ovšem neuvěřitelně schopná.

Domluvil si, že Polsterka, jak se jí v celém kraji říkalo, nastoupí hned pozítří.

*

Bylo září. Brunov vypadal ospaleji než kdykoliv jindy.

Elias se jednoho obyčejného odpoledne rozhodl, že se projde tamními uličkami a právě při této příležitosti narazil na osamělé tmavé a zaprášené starožitnictví. Vypadalo opuštěně. Ve vitríně ho zaujal zvláštní předmět, který byl vystaven na starém dřevěném stojanu.

Prohlédl si jej zblízka a přistoupil k němu. Mohl tak

obdivovat každý detail nádherné starožitné šachovnice vytesané z bílého mramoru a vykládané ebenovým dřevem. Zdálo se, že se v pološeru chvěje.

Dveře byly pootevřené. Elias vešel do krámků, ale nikdo se neobjevil.

Všiml si, že figurky jsou rozestavěné tak, že z jejich pozice je poznat rozehraná partie, nad kterou se dlouze přemýšlelo a při níž byly černé figurky ve výhodě.

Natáhl ruku a chtěl popojít bílým králem.

„A proč si myslíte, že jsou bílí na tahu?“ přerušil ho náhle hluboký hlas, který se ozval jakoby ze záhrobí.

Elias se zachvěl. V zadní místnosti spatřil dva zářící body s opálovým odleskem. Oči, které na něj upřeně hledí. Elias neodpověděl.

Cítil, jak se k němu neznámý přibližuje. Ve stínech ho prostě tušil. Najednou se před ním zjevila postava z dávných časů. Patriarcha, sfinga, která zde bdí, jako by držela stráž u dveří nějakého tajného chrámu.

Elias nedal znát překvapení a po chvílce mlčení, už mnohem klidnější, řekl:

„To je vskutku nádherný kousek.“

„Ano, překrásný,“ souhlasil stařec. „Docení jej opravdový znalec šachu. Je určený pro ty, kteří důvěřují králi, pro ty, kteří dobře vědí, že šachy jsou soubojem, při němž lze přijít i o život...“

Elias se opět z opatrnosti odmlčel a po chvíli se zeptal:

„Co byste za ně chtěl?“

„Nejsou na prodej...“

„Mohu se vás zeptat proč?“

Jako by mluvil sám se sebou, patriarcha zašeptal: „Den, kdy bude tato partie dohrána, bude dnem, kdy se s nimi budu moci rozloučit.“

Elias se na neznámého zpřímá zadíval. Vypadalo to, že starožitníka zaujala Eliasova tvář.

„Už jsme se někde setkali?“ zeptal se.

„Nemyslím si.“

„Opravdu? Ale neodpověděl jste mi na otázku... Proč jste se domníval, že na tahu je bílý?“

„Otázka logiky,“ odpověděl Elias. „Spíše bych měl říct matematická dedukce. Bílí jsou čtyři tahy od šachu. Myslím, že bych mohl i pozpátku přechíst, jak se partie odehrála.“

Muž na chvíli ztratil řeč, pak poznamenal:

„Máte pravdu, hráč s černými čeká na příští soupeřův tah již... více než osmdesát dlouhých let.“

„Ach tak!“ vykřikl zklamaně Elias, „takže já je od vás hned tak koupit nemohu...“

Neznámý popošel trochu blíž ke světlu, jako by si chtěl Eliase lépe prohlédnout.

Náhle starožitník vytřeštil oči, potlačil vzedmuté city a slabounce řekl:

„Sof, mé jméno je Gustav Sof.“

„Těší mne. Elias Ein, říkejte mi Elias.“

A oba muži se pozdravili. „Herr Sof,“ pokračoval zdvořile Elias, „dovolte mi, abych vám zde nechal svou vizitku. V případě, že by tato partie byla jednoho dne dohrána, mohl bych vám nabídnout slušnou cenu...“

„Děkuji,“ odpověděl mechanicky starý obchodník, který byl myšlenkami jinde.

Elias už odcházel, když na něj Sof zavolal:

„Promiňte, Herr Ein, vlastně bych vám rád nabídl obchod...“

Elias kývl.

„Myslím, že bych vám je mohl prodat,“ pokračoval Sof. „Je to jedinečný kousek, víte... pod podmínkou... že přijmete mou nabídku dohrát partii... jako můj soupeř. Co tomu říkáte?“

„Víte, zrovna jsem se do Brunova přistěhoval... A trochu společnosti bych uvítal. Takže přijímám! Řekněme zítra večer?“

„Výborně! Na shledanou zítra,“ ukončil Sof rozhovor a pak už se jen díval, jak zamyšlený Elias Ein pomalu mizí v zákoutích dlážděné ulice.

Už uběhl týden, co se Elias do Brunova přistěhoval, ale spousta věcí ještě ležela v krabicích naskládaných v předsíni.

Elias si na dům rychle zvykl. Navštívil ho předtím jen jednou, takže jej nijak zvlášť nepřekvapilo, když v mezipatře vzadu za schodištěm během úklidu objevil malou, namodro vymalovanou místnost, o které neměl tušení. Kdysi to býval dětský pokoj.

Udivilo ho, v jak zachovalém stavu se pokoj oproti ostatním částem domu nachází. Vypadalo to, že se na něm vůbec nepodepsal zub času, přestože podle realitního makléře v domě nikdo nebydlel už spoustu let.

*

Bylo teprve kolem jedenácté dopoledne, ale Eliase náhle přepadla silná únava, stěhování ho vyčerpalo. Proto se

na moment posadil na opuštěnou dětskou postel v rohu místnosti.

Na chvíli zavřel oči. Snad za to mohla ospalost způsobená jeho věkem nebo hra osudu. Náhle upustil hůl na parkety.

Eliase překvapil podivný zvuk, který podlaha vydala, když hůl dopadla na zem.

Starý muž se probral, pootevřel pravé oko a zadíval se na parkety. Všiml si nenápadného spoje, a při bedlivějším pozorování objevil uvolněnou parketu, pod kterou se dala tušit dvířka. Přepadla ho zvědavost, překvapivě hbitě vstal a šel se na parketu podívat blíž.

Podél zdi pokoje namáhavě přesunul dětskou postel a v podlaze se objevil starý poklop. Chyběl však úchyt. Elias zvedl ze země hůl a zkusil ji použít jako páčidlo.

Bylo slyšet zapraskání. Dřevo po chvíli povolilo. Otvor odhalil mohutné kamenné schody ztrácející se ve tmě.

Elias váhavě sestupoval po nekonečném schodišti do tmy. Jako by se nořil do hlubin domu. Ocitl se v rozlehlé místnosti bez oken, která působila dojmem podzemní katedrály.

Tápal rukama kolem sebe, až nahmatal svítílnu, která visela nad rámem dveří. A když plamen zapalovače zapálil knot, Elias zjistil, že se nachází na nejpodivuhodnějším místě, které kdy v životě spatřil.

Mihotavé světlo lampy odhalilo obrysy ohromného dvoupatrového sálu, ze kterého vedl tam i zpět kruhovitý propletenec chodeb. Zdálo se, že se ocitl v obrovské knihovně neskutečných rozměrů. Stěny byly, kam až oko dohlédlo, pokryty nespočetnými řadami zdánlivě stejných knih. Všechny byly vázané ve vzácné kůži. Sál tvořil dokonalý čtverec se stropem vysokým několik metrů. Uprostřed stál starobylý pracovní stůl a prostá dřevěná židle. Knihy pokrývaly i zdi sbíhajících se chodeb. Z výšky to vypadalo, že celek vykresluje rozetu vystavěnou kolem diamantu krychlového tvaru.

Z místa dýchala jakási nadpřirozená vznešenost.

Proč se tento sál skrýval, jako by spal, uvnitř domu? ptal se Elias. Sál tak rozsáhlý, uspořádaný a složitě vystavěný...

V jeho očích bylo v dokonalém řádu knih něco zázračného.

Ze vši té hypnotické změti stěn obsypaných od podlahy ke stropu knihami, jej přepadla závrať.

Když se otočil zpět ke vchodu, uviděl mohutné kamenné schodiště, po kterém sem přišel a jež spojovalo toto místo s domem.

Při bližším ohledání si všiml matného světla, které vycházelo z nápisu vyrytého uprostřed zdi. Nápis se najednou rozzářil tak mocně, že světlo prostoupilo ztuhlým tělem starého muže.

Elias se rozhlédl kolem. Záře zalila celý sál světlem a odhalila jeho krásu a bohatou výzdobu: cesta se otevřela.

Stařec si mohl znovu přečíst nápis, který měl před sebou: šest velkých planoucích písmen starověké hebrejštiny. Písmena plála, ale oheň je nestravoval.

V úžase přečetl nahlas hebrejská slova: *Sepher H'aim, Velká kniha života.*

V hlavě starého muže začalo nesnesitelně hučet.

„Zapiš nás, ó Hospodine, do knihy života,“ jak zní v modlitbě, kterou již pět tisíc let pronáší každým rokem Židé po celém světě ve významný Den smíření. Právě tato věta mu rezonovala myslí.

Vzpomněl si na melodii, která zněla chrámem při zaníceném zpěvu věřících. Jako dítě stával vedle svého otce, aby mohl poslouchat, jak ji zpívá s ostatními. „Zapiš nás, ó Hospodine, do knihy života!“

Myslel na otce. Kde teď asi je? Moc by si přál, aby tady byli v tuto chvíli spolu, na tomto nádherném místě...

Elias Ein, obyčejný starý muž žijící v poklidném století, se neočekávaně ocitl před tímto neobyčejným sálem.

Znovu se zadíval na nekonečné řady knih. Nebylo žádných pochyb o tom, že se nachází na posvátném místě. Byl přesvědčen, že je zde přítomen Duch Boží. Měl pocit, že ho cítí, že se jej může téměř dotknout.

Najednou, jako by nevnímal své opotřebované tělo, se posadil na podlahu, schoulil se do laskavé zlaté záře ohnivých písmen a jeho mysl se ponořila do hlubokého rozjímání.

Elias potřeboval několik minut, aby se vzpamatoval ze svého neuvěřitelného objevu. Zvedl se. Stále cítil jakési okouzlení. Ostatně tento silný pocit měl v následujících dnech zažívat pokaždé, kdykoliv se na tomto místě ocitl.

Neměl odvalu se čehokoliv dotknout, stejně tak obezřetní museli být i starodávní kněží Izraele, když vstoupili do velesvatyně, samotného srdce Šalamounova chrámu, která uchovávala Archu úmluvy.

Bylo zde tolik věcí, se kterými si nevěděl rady. Jednu po druhé zapálil staré petrolejové lampy, a tak mohl naplno obdivovat krásu každíčkého detailu. Jeho pohled sklouzával po zdech pokrytých knihami přes klikaté chodby vycházející z velkého hlavního sálu. A začal prozkoumávat různá zákoutí sálu. Trvalo celou věčnost, než jej celý obešel.

I to nejskrytější místečko knihovny bylo zaplněno policemi z tepaného kovu a na každé z nich spočívalo několik desítek nádherných svazků.

Na hřbetech knih se objevovaly kombinace zlatých písmen, jejichž šifru Elias rychle rozluštil. Hebrejské znaky očividně sledovaly určitou logiku: bylo zřejmé, že první dvě písmena určují abecední pořadí, za nimi následovala pomlčka a série dalších znaků, které mohly vyjadřovat, vzhledem k uspořádání, pouze číselnou hodnotu.

Podle kabalistické tradice odpovídá každému písmenu jedno číslo. Díky této tradici můžeme odhalit skrytý význam některých textů... Elias si byl jistý tím, že se ocitl před nomenklaturou, jakýmsi obrovským registrem.

Hlavou se mu honily myšlenky: může se knih dotknout? Pokud je toto dílo Božského původu, bude mu schopen porozumět?

Najednou jej přepadl podivný pocit, jako by byl dítětem v rukách Boží Prozřetelnosti. Opravdu se jen shodou okolností přistěhoval do tohoto odloučeného města? Nechal události volně plynout a teď nemohl uvěřit, že by vše byla jen pouhá náhoda. Přešel si po čele a ve vlasech uzlovitou rukou a překvapeně zjistil, že myslí na svůj život, na svou ženu, která už nežije, na rodinu, která zmizela.

Zadíval se na první polici před sebou. Na prvních svazcích řady byla vyznačena písmena O a R, dále pak číselný odkaz P a A. Elias si vzpomněl, že P odpovídá číslu 80 a písmeno A číslu 1. Společně tedy tvoří číslici 81.

Dále už to bylo snadné, držel v rukách svazek číslo osmdesát jedna registru jmen začínajících na OR...

Svou domněnku si mohl ověřit pohledem na vý-
tisky v regálech dál. Všechny byly označeny vzestup-
nou řadou podle stejného principu. Měl ze svého obje-
vu radost, potvrdilo se, že uspořádání může porozumět
i obyčejný člověk. Elias se odhodlal a sáhl po jmenova-
ném svazku.

Knihy se mu zdála nezvykle těžká. Přesunul se tedy
k pracovnímu stolu uprostřed sálu, posadil se za něj
a knihu velmi opatrně položil na pracovní desku.

Nemohl z knihy spustit oči, nadšeně si ji znovu pro-
hlížel a její dokonalé provedení v něm vyvolalo hluboké
pohnutí. Obálku zdobila stejná písmena vykládaná ry-
zím zlatem: O/R – PA.

Když nadzvedl vzácnou vazbu, stal se svědkem ohro-
mujícího úkazu: písmena textu se na pečlivě vázaných
listech rozžhavía doběla. Doslova hořela... aniž by je
oheň pohltit, zářila nádherným rudým a zlatým plame-
nem, roztančila stránky jasnými barvami a podivným
žářem starodávného písma.

Co bylo tajemstvím této knihy a tohoto místa?

Dotkl se prstem zářivých znaků a náhle jeho mysl
zahalila mlha. Když ruku zase odtáhl, mlha se rozply-
nula.

Zvědavost mu nedovolila skončit, musel pochopit
smysl tajemných textů.

Záhy zjistil, že se na stránkách nachází nekonečné
řady biografických údajů přerušované nepochopitelný-
mi, kódovanými poznámkami.

Rozluštil následující:

Viktor Orban [...] narozen 14. dubna 1902 v New Yorku; zemřel 12. května 1947 v Budapešti.

Následovaly dlouhé řádky zašifrovaných písmen, které vypadaly na první pohled velmi složité a pravděpodobně v sobě skrývaly podrobnosti o rodokmenu onoho Viktora Orbana. Vyprávění odkrylo detaily jeho narození, vypovídalo o jeho životě, popisovaly se v něm cesty, setkání i informace z úředních záznamů, jejichž význam Eliasovi unikaly.

Všechny záznamy byly očividně seřazeny podle jednotného klíče. Byly však různě dlouhé, některé nepřesáhly pár řádků, jiné naopak bez nějakého zjevného důvodu zabíraly několik desítek stran.

Pohled na nekončící řadu písmen v knize byl vzrušující; zrcadlil se v ní přepis života a smrti celého lidstva.

Který Velký Architekt chtěl vše uložit právě tady a proč?

A čím pracovitá ruka tento seznam vedla? Elias neměl nejmenší tušení.

Viktor Orban narozen 14. dubna v New Yorku; zemřel 12. května 1947 v Budapešti – nesrozumitelné číslice – chtěné dítě, matka Andrea Clémentová, dcera Angely Millerové [...] a Nathana Damiana, syna Gustava Damiana [...]. Rodina silně věřící. 17092. Svatba, ženich Nathan [...], 14. prosin-

ce 1923 v New Yorku [sled šifer]. Bez potomků [sled šifer].
Zemřel na otravu krve [sled šifer].

*

Elias Ein, obyčejný pojišťovací úředník v důchodu, poslední dědic bez potomků, jehož život pomalu vyhasínal, on, který nikdy ničeho nedosáhl, nikdy nikým nebyl, se teď ocitl na tomto místě, úplně sám před něčím, co by mohlo být knihou života.

Ještě několik hodin zůstal Elias vzhůru a za světla lamp se zcela ponořil do skutečných a často temných příběhů zašifrovaných svazků. Byla jich všude taková spousta. Za řadami knih, které byly nejbliž, totiž objevil další, takže byl přesvědčen, že ani jeden celý život by nestačil k tomu, aby se takové množství textů dalo přečíst.

I když strávil dlouhou dobu jejich pročitáním, jeho mysl zůstala svěží. Najednou mu v hlavě vyvstala myšlenka: když se v těchto knihách ukrývá příběh každého člověka, který kdy žil nebo žije na této Zemi, musí v nich zajisté existovat zmínka o osudu Anny. Vzpomínka na ni jej nikdy nepřestala pronásledovat...

Rozrušený tou myšlenkou, vydal se do nekonečných chodeb najít svazek označený písmeny K a A, ukrývající osud ženy, která mu chyběla ze všech lidí nejvíc. Když konečně po delším pátrání držel v rukách to, co hledal, nemohl se ubránit dojetí.

Posadil se k pracovnímu stolu a pustil se rozrušeně do čtení.

Anna Kasperová, dcera Isaaka a Marie Kasperových, narozena 12. srpna 1974; zemřela při dopravní nehodě ve Vídni...

Následovala dlouhá šifrovaná pasáž, jedna z těch, na které již byl Elias téměř zvyklý, ale které stále nebyl schopný rozluštit. Tato byla skutečně obsírná a zabírala více než dvě strany.

Znovu se začel do srozumitelné části textu.

Šťastné dětství, laskaví rodiče. [...] Ve Vídni vynikající studentka [...].

Elias ještě ani nedočel odstavec a už mu po tvářích stékaly slzy. Znovu si vybavil tu jedinečnou chvíli, kdy se před ním objevila, tak mladá, s celým životem před sebou v zadním sále kavárny Brawslav ve Vídni.

Vybavil si její zářivě žluté šaty, dlouhé černé vlasy v zadu jemně svázané do uzlu. Vzpomínka se mu zdála tak čerstvá. Zadíval se na svou stařeckou ruku a uvědomil si, jak nelítostný je čas. V těchto několika málo rádcích, které se před Eliasovým zrakem rozzářily, Anna na chvíli ožila, ale přesto zůstala pro Eliase navždy ztracena.

Záznam pokračoval:

Byla to žena neplodná. Potkala Eliase Eina 12. května 1995 ve Vídni. Svatba se konala...

Když si přečetl své vlastní jméno, zaznělo v něm jako zaburácení hromu.

Hrdlo se mu stáhlo úzkostí: hrozilo, že odhalí nej-

temnější ze zákonů Prozřetelnosti, a to svůj vlastní osud. Jako by se odvážil pohlédnout smrti do očí.

Ani moudrost a pokročilý věk nezabránilo, aby ho při té představě nezamrazilo. Zmocnil se ho pocit, že to nedokáže.

Přece není jisté, zda přijme fakt, že čas, který mu byl přidělen, se vyjádří jen nezvratným odpočítáváním směřujícím do nicoty?

I když byl přesvědčen, že ho už nic dobrého nečeká, nemohl se rozhodnout, jestli chce obětovat zbytek bezstarostného času, který mu zbývá.

Proto Elias zažil šok, panický strach, když se mu najednou před očima nečekaně zjevilo jeho vlastní jméno písmeno po písmenu vepsané do textu Božího. Potřeboval čas na rozmyšlenou.

Psalo se zde o tolika podrobnostech z jeho života, na které už zapomněl i on sám: místo, kde měli svatbu, jména přítomných příbuzných, atd. Do toho stále ty zapeklité šifrované řádky...

Brzy k ránu přepadla starého muže únava, usnul a pronásledovaly jej podivné sny. Za svitu vycházejícího z planoucích písmen si téměř neuvědomil mírnou závrať, která si znovu podmanila jeho mysl ve chvíli, kdy se dotkl písmen knihy osudů.

Vedle podřimujícího těla zůstal jeden svazek otevřený, mírně se chvěl, jako by splýnul s tlukotem Eliasova srdce.

Sotva se Elias probudil a vrátil se do modrého pokoje, někdo zaklepal na domovní dveře.

Byl večer: spal téměř celý den. Herr Sof přišel dokončit svou šachovou partii. Když ve dveřním kukátku zahlédl starožitníka, požádal ho o chvíli strpení. Elias co nejrychleji přesunul dětskou postel nad padací dveře.

Spěšně se pokusil odstranit stopy únavy, které na něm zanechaly události minulého dne, a oblékl si čistou košili.

Začalo se stmívat. Elias otevřel dveře a pozdravil starožitníka. Starý muž zdvořile a rozvážně vešel. Zkoumavě se na sebe zahleděli.

Sof měl podle svého zvyku na ruku kožené rukavice. Vypadal staře a opuštěně, avšak Elias v jeho tváři rozeznal stopy pronikavé inteligence. S rozčuchanými bílými vlasy vypadal jako starý vlk samotář. Přesto z něj vyzářovalo cosi jako šlechtnost duše.

„Doufám, že jste nezapomněl na naši schůzku.“

„V žádném případě,“ odpověděl Elias. „Dáte si něco k pití, než začneme?“

„Alkohol nikdy nepiji, ale nebude vám vadit, když si zakouřím?“

Muži toho spolu moc nenamluvili. Posadili se v obývacím pokoji u malého hranatého stolku, na který Elias položil nádhernou šachovnici vykládanou mramorem. Sof vypadal nervózně; vytáhl ze saka opotřeбенou dřevěnou fajfku a pouzdro na tabák. Když Sof vybídl Eliase, aby hrál bílými, ten souhlasil, jako by to předem čekal.

Sof po paměti, bez jediného zaváhání, rozmístil figurky přesně tak, jak stály už několik desítek let. Bylo vidět, že je pro něj tato chvíle slavnostní a dojemná.

„Herr Sof, mohu se vás zeptat, proti komu jste tuto partii rozehrál?“

Uplynula chvíle:

„Je to dávná vzpomínka... Začala už hodně dávno proti soupeři, jehož jméno a tvář už si má paměť jen matně vybavuje...“ odpověděl zamyšleně.

Pak se odmlčel, podíval se na Eliase a pokračoval:

„Ať už je to jakkoliv, myslím, že nadešel čas, abych celou tu záležitost ukončil.“

„Rád bych, abyste věděl, že jsem velmi poctěn vaší důvěrou. Doufám, že vás nezklamou,“ odpověděl uctivě Elias.

Po několika minutách, kdy se Elias snažil soustředit na hru, si všiml, že si starožitník pomalu sundává rukavice.

Když zahlédl hostovy ruce bez rukavic, zpozoroval, že mu chybí pravý ukazováček.

Aby jej Elias nepřivedl do rozpaků, rychle se pohledem vrátil k šachovnici.

Oba muži dlouhé hodiny mlčky sehrávali partii, na které Sofovi tolik záleželo. Během hry si stihli slíbit, že se budou nad šachy setkávat každý páteční večer.

Po tvrdém boji, který skončil pozdě v noci, vyhrál partii Sof.

„Gratuluji vám k vítězství, Herr Sof, vedl jste si znamenitě,“ poznamenal Elias, když začalo svítat...

Starožitník se vrátil domů a překvapivě to vypadalo, že odchází ještě smutnější, než přišel.

Následujícího rána to bylo poprvé, co se Frau Polsterová dostavila k Eliasovi na výpomoc. Spolu s ní přišel i malý, asi desetiletý pomocník. Jmenoval se Thomas, ale místní mu přezdívali Tomík.

Polsterka Tomíka pověřila, aby Eliasovi pravidelně přinášel nákupy. Se silným rakouským přízvukem, typickým pro obyvatele okolí Innu, představila nesmělého chlapce starému muži, který jej přívětivě pozdravil.

Polsterka dala Tomíkovi příkazy a šla si po své práci.

Uprostřed dne se Elias na chvíli zastavil u okna obývacího pokoje. Na obzoru zahlédl křehkou postavu chlapce, jak se tanečním krokem vzdaluje od domu. Stařec se vlídně usmál a kolem očí se mu rozehrály vějířky vrásek: Tomík mu připomínal chlapce, kterým kdysi sám býval a kterého by bývali mohli mít s Annou, kdyby život nerozhodl jinak.

Potom se posadil do ušáku a pomyslel si, že kdyby znal dříve podivuhodné tajemství, které v sobě dům

skrývá, nikdy by se neobtěžoval s hospodyní a malým poslíčkem, i když to bylo jen na jeden den v týdnu.

Ale teď už se to nedalo vzít zpět, aniž by to v městčku nevyvolalo podezření. Dveřmi obývacího pokoje po očku pozoroval Polsterku, jak se činí. Bude muset počkat nejméně dvě až tři hodiny, než konečně odejde.

Tomík se s prozpěvováním vracel obtěžkán balíčky. Po chvíli chlapec nesměle zaklepal na dveře obývacího pokoje.

„Pojď dál, chlapče. Co bys rád?“

„Dobrý den, pane, tohle jsem našel ve schránce. Je to pro vás.“

Elias, který neměl žádné blízké přátele, byl překvapený, že mu někdo píše. V hromádce pošty si ihned všiml dopisu s úředním razítkem. Byla na něm adresa a razítko kanceláře vídeňského notáře.

Stařec se zadíval do chlapcovy tváře. I přes jeho ošuntělé oblečení z něj vyzařovalo cosi jedinečného: v jeho pohledu bylo něco tak zářivého, že mu odlesk na chvíli připomněl tajnou knihu. Plamínek v jeho očích v sobě rovněž skrýval jakési poselství.

Tomík brzy z místnosti odešel. Bylo slyšet jen cinkání nádobí z kuchyně. Elias tedy otevřel obálku...

Vídeň

K rukám pana Eliase Eina.

Vážený pane Eine,

s politování Vám oznamujeme, že Vaše sestra, paní Jelena Einová, zemřela na následky srdeční zástavy, ve Vídni, ve svém bytě, dne 12. srpna tohoto roku ve věku 63 let. Pohřeb se koná 16. srpna na ottakrinském hřbitově ve Vídni. Dovoluji si Vás požádat, zda byste mě mohl kontaktovat, abychom projednali praktické stránky pohřbu Vaší sestry, případně i další administrativní a právní formality.

S úctou

JUDr. Dorfmeister

Šokovaný Elias upustil dopis na zem. Od této chvíle byl na světě úplně sám. Již neměl rodinu, ani minulost, ani budoucnost. Zakryl si oči rukama.

Jeho sestra zemřela.

Sestřička, nikdo ji nedoprovodil na poslední cestě, jak se nejspíš musela cítit osamělá, má láska, můj drahoušek, moje milovaná sestra. Elias plakal s hlavou v dlaních.

Od smrti své ženy Anny neplakal a teď podruhé v životě pocítil, jak chutnají slzy. Opustila jej i ta poslední sestra.

Její pohřeb se konal 16. srpna, ale teď už byla polovina září. Za zpoždění mohla změna adresy.

Nešťastně se podíval k pootevřeným dveřím.

Tomík ještě neodešel, postával v předpokoji u sbírky knih. Elias zahlédl i Polsterku, jak spěšně zavírá dveře do kuchyně. Skřípavým hlasem s místním přízvukem se jej zeptala:

„Dneska už jsem skončila, Herr Ein. Budete mě ještě potřebovat?“

„Děkuji vám, Frau Polsterová, pro dnešek to bude vše. Uvidíme se zítra,“ přinutil se k odpovědi.

„Tak zítra,“ odušila a Elias konečně zaslechl, jak za sebou zavírá domovní dveře.

Ostré zaklapnutí zámku jej vrátilo zpět do bolesti a hluboké osamělosti.

Začal vzpomínat na příběh své rodiny. Uvědomil si, že s odchodem Jeleny zůstal jako poslední pevný kámen starého rodinného domu... Na jak dlouho ještě? Z veškeré jeho minulosti zbylo jen pole poseté troskami a večer jeho bytí potajmu přišla vystřídat noc.

Se zvláštní přesností se mu začala v paměti vybavovat

vat otcova slova, jeho vyprávění o zmizelé slávě předků předtím, než je smetlo konečné řešení.

Z nejskrytějších hlubin duše, jako by vystoupala na hladinu z temných vod, se mu vybavila scéna z minulosti, která výrazně ovlivnila jeho život: odehrála se před čtyřiceti lety, kdy si otec, který již věděl, že jej nemoc odsoudila k smrti, nechal zavolat své dvě děti a promluvil si s nimi o samotě.

Toho dne jim Gustav Ein sdělil své poslední přání. Brzy opustí tento svět a bude následovat své dva bratry a sestru, kteří zmizeli v temnotách Majdanku. Prozradil jim, že z rodinné větve, které se podařilo přežít válku, byli jen tři:

Bratranec Jonathan Ein, který utekl před nacismem do Spojených států v roce 1938. Zemřel v Římě v roce 1949 spolu s manželkou při autonehodě.

Joseph Ein, jediný potomek německé větve bratranců Einových, patřil k hrstce, která přežila pracovní tábor. Vděčil za to především své mohutné postavě a fyzické zdatnosti. Bohužel se ve svých jedenatřiceti letech utopil, když jej odnesl proud daleko od pláže Ashold v Izraeli, kam emigroval v roce 1948. Neměl děti.

Poslední z Einových byl Gustav, kterého zachránilo jeho postavení diplomata na misi v Ženevě.

Elias s Jelenou pochopili, že po smrti otce budou poslední nadějí na zachování rodu.

Museli otci slíbit, že udělají vše pro to, aby jejich rodina nezanikla.

Elias si na onen slib, jehož důležitost mu celé roky

unikala, vzpomněl. Najednou v něm zněl jako děsivý příslib.

Dvacáté století dokončovalo své dílo; vítězilo a jméno Ein pomalu mizelo pod nánosy prachu minulosti. Kromě jména končila i jedna kapitola dějin. Právo zvíťazilo nad popravčí četou. Vznikl židovský stát. K čemu teď byli Židé z Evropy a jejich diaspora, dějiny, staré legendy a všechna ta nostalgie?

Proč trvat na tom, aby se zachovaly stopy minulé doby? Einové svou roli sehráli. Jejich role se v jistém smyslu podobala historické roli evropských Židů.

Ale srdce dějin se opět přesunulo, jinam, směrem k Atlantiku, nebo ještě dál, do Asie. A nechalo je všechny za sebou jako zbytečnou přítěž, se všemi těmi hroby a nekonečnými nářky.

Elias se až do večera nechal v křesle unášet temnými myšlenkami.

Tomík okamžitě vycítil jeho úzkost. A protože byl sirotek, hned ve svém srdci našel pro starého muže porozumění.

Až se Polsterka vrátí, najde ručně psaný vzkaz od Eliase, ve kterém jí sděluje, že potřebuje být sám. Bude se tak moci v klidu skrýt v tichu svého pokoje.

Stařec odložil hůl a vzal si s sebou hrací skříňku. Ale když ji ten večer otevřel, náhle se mu vybavila další vzpomínka z dětství.

Uviděl sám sebe v jedenácti letech: sedí uprostřed rudého sametu a zlatých ornamentů Vídeňské opery vedle své matky, otce a Jeleny. Byl to jeho první koncert.

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.